

1163/68 Odbjelastništvo - Sibenič
Odbjelastništvo - Sibenič

JURAJ SIŽGOVIĆ
ŠIBENIK
NAUČNI ODSJEK
Poštarina plaćena u gotovu.

Pojedini broj D 150

"DALMATINSKI HRVAT" izlazi svake subote. Šestišnja predplata Din 80 - Polugodišnje Din 41 - Tromjesečno Din 22 - Za Ameriku godišnje dva dolara.

OGLASI PRAMA CJENIKU.
Račun kod Pošt. Ček. Ureda, Zagreb, br. 38.004
Pripremljeni telefon preko dana br. 38 preko noći br. 23 (Interurban)

DALMATINSKI HRVAT

"DALMATIN. HRVAT" uređuje Miho Jerinić sa redakcionim odborom.
"Dalmatin. Hrvat" je vlasništvo promicateljnog odbora "Hrvatske Štamparske Zadruga" s. o. j. u osnutku u Šibeniku.
Pisma i novci šalju se na adresu: "Dalmatinski Hrvat" - Šibenik, Glavna ulica 106.
Rukopisi se ne vraćaju. - Pisma ne frankirana ne primaju, anonimna u koš.

NOVINE ZA PROSVJETU, GOSPODARSTVO I POLITIKU DALMATINSKE HRVATSKE.

God. II. ŠIBENIK, 21. SRPNJA 1923. Br. 27.

NAŠA RIJEČ

Ono crno i teško doba apsolutizma austrijskog kao udar u krenu izvalilo je iskru u ponosnom Iliru, pa je uskliknuo: „Još Hrvatska nij' propala“.

I čim je hrvatski narod bio gonjen, pritisivan i tlačen, on je znao da prikupi onu zamjernu snagu svoju, što mu je u duši skrila. I svaki put je odolilo varki i sili i znati progniteljovoj. Svaki put je, od najstarijih vremena do danas, preživio svoje tlačitelje.

U svakom teškom času života, hrvatski je narod rodio sebi svoga Osvetnika, koji mu je označio put, kuda mu je ići.

Stari Iliri potkopaju apsolutizam i ruše ga pjesmom „Još Hrvatska nij' propala“. Kada je Vuk u nama vidjao Srbe katoličke vjere, Ante Starčević je pravoslavne nazivao Hrvatima grčko-istočne vjere.

Kada su naši plemeniti i velikuđušni osloboditelji u ovo najnovije i teško doba htjeli da nas, kao ono u mletačko doba po izvjesno broju gospoda, razdvoje, našao se čovjek Hrvat, koji nas tako duševno ujedinio, da u povijesti, od kada sebe pamtimo jedinstveniji nismo nikada bili. Jer Hrvat u Spiču misli, želi i zahtjeva jedno i isto, što i Hrvat u Vojvodini.

Kada je Ljudevit Posavski, ban banske Hrvatske podigao ustanak da strese od hrvatskog naroda jaram, izdao ga Borna dalmatinske Hrvatske. U Dalmaciji je uvijek bilo, pa i ima i danas nekoliko Borna. Ovim je onaj krepki snažni i bistri dalmatinski zagorac, ovima je onaj „vlah“ što je uvijek spasovao hrvatsvo, doviknuo i doviknut će: „Još Hrvatska nij' propala“. Redakcion Odbor.

Uvjeti sporazuma izmedju gore spomenutih predstavnika jesu: Promjena režima i administracije u Hrvatskoj i Slavoniji i Bosni i Hercegovini.

NRS mora dokazati činom, da ne misli nijedno pitanje za uređenje međusobnih odnošaja uređivati silom.

Za Hrvatsku potrebno je učiniti:

1. Saziv svih općinskih vijeća da biraju svoje načelnike i činovnike, prema zakonu a ne prema uredbama;
2. Izvršenje amnestije svih političkih osuđenika i vojno-političkih.
3. Skupljenju prehranu za narod u Dalmaciji i Bosai i Hercegovini prevesti u određena mjesta, za pomoć oskudnim krajevima;
4. Provedba ukidanja svih cesarskih austrijskih patenata. Nitko se odsada ne može pod tim patentima suditi;
5. Potpuna uspostava zakona o imovnim općinama i bezodvlačna predaja njihove imovine u ruke za lokalnih funkcionara.
6. Imenovanja namjestnika i velikih župana imadu se provesti u sporazumu sa vodstvom HRSS;
7. Žandarmerija nema ni u kojem slučaju izvršivati nikakva upravna, financijska ili sudbena uređivanja samostalno, nego jedino kao asistencija pojedinim nadležnim činovnicima;
8. Povratak umirovljenih, skinutih i premještenih učitelja u njihova zvanja. Za Vojvodinu u koliko su u

njoj iste nepodopštine kao u Hrvatskoj, imadu se izvesti iste promjene na bolje.

Naročito se imadu sa svih službenih istaknutih mjesta maknuti svi nametnuti mađžaroni.

Za Sloveniju važi što i za Hrvatsku.

Specijalno 1. da se uspostavi pokrajinski namjesnik u sporazumu sa SLS; 2. Da se raspuste i zabrane sve terorističke organizacije, a naročito Orjuna; 3. Da se prema sporazumu za SLS smijene svi neobjektivni šefovi pokrajinske uprave za Sloveniju; 4. Da se odobre potrebni krediti za univerzitet i škole, koji nisu predviđeni budžetom, a predviđeni su zakonom.

Za Bosnu i Hercegovinu: 1. Da se na istaknuta upravna mjesta postave sposobni i objektivni činovnici, s potrebnom kvalifikacijom, koji će voditi računa o potrebama i raspoloženju čitavoga naroda, naročito da se sadašnji pokrajinski namjesnik (koji je otvoreno zauzeo protiv većine naroda u Bosni i Hercegovini neprijateljski stav) zamijeni boljim i nepristranim; 2. Da se razmještenja činovnika vrše po stvarnoj potrebi, a ne iz partijskih razloga, te da se izvrše ispravke premještenja i otpusta koji su o posljednjim godinama zbog takvih razloga učinjeni; 3. Da se svima samoupravnim tijelima (općinama, trgovačko-obrtničkim komorama i t. d.) povrati samouprava, i da se u tu svrhu raspisu odmah izbori za sve gradske i organizovane

MARKOV PROTOKOL.

Prisutni: NRS gg. Marko Djuričić, predsjednik poslaničkog kluba NRS, Vojislav Janjić sekretar glavnog odbora NRS, Stjepan Radić, predsjednik HRSS, dr. Vlatko Maček, potpredsjednik HRSS. dr. A. Košutić, tajnik HRSS, za SLS Janko Brejc, Franjo Smodej, glavni urednik „Slovenca“, za JMO dr. Mehmed Spaho,

predsjednik JMO, dr. Halidbeg Hranica, predsjednik kluba JMO, Hamzalija Ajanović, nar. posl. i urednik „Pravde“; za Bunjevence Blaško Rajić, nar. posl.

U dužem opetovanom razgovoru, i pretresanju današnje političke i parlamentarne situacije gore spomenuti predstavnici sporazumjeli su se u ovome:

PODLISTAK

BATINA

Bila bi sramota da se u državi bogatoj šumom — kao što je SHS. i batini ne posveti jedan podlistak. Ta šumi je u nas posvećeno i jedno ministarstvo. Uzeto pravo, drenovača napokon i zaslužuje jednu posvetu u jednoj čisto hrvatskog novini, već i za to, što su srpski pjesnici Gj. Jakšić, Voj. Ilić i Branko Radičević pjevali o lišću u gori i o biser — rosi na lišću u slobodnoj šumi, a Jovan Jovanović (Zmaj) čak i odu batini. A mi znamo, da u gori lišća nije, što na grani ne raste, pa ne mari ništa što državnici očepušaju i lišće i s ovog otresu biser — rosu, kada granu u promet predaju žandarmerijskim stanicama i državnom redarstvu. (gg. Volovi i policijski komesar Carević dprostite, što govorimo samo o drenovači, a ne i o volovljoj, govedjoj žili).

Nema dvojbe da gola grana ima u sebi svoju poeziju, jer udarani nužno mora da plače, a plač je izgled poezije i dokaz da onaj, što plače nije srca kamenoga.

Krivo se misli da je batina slovenskog porijetla. Svaka zemlja na

svijetu ima ponešto i šuma dakle i batina. Doduše Kraljević Marko, bio je fino odgojen (šteta da o tome ne piše povjesničar Šišić), jer ga je vojevoda Gojko, dok je Marko malen bio, u svoja svilena njeđra uvijao. Po tome krivo misle oni, što drže, da je Marka odgoj spriječavao, da ne batina.

Istini za volju mora se priznati, da je Marko, imao *perni buzdovan*, pa ako se buzdovana držak ne eliminira, koji je bez sumnje bio ili od drenovine ili hrastovine, onda opet sastavni dio buzdovanu potiče iz šuma.

Ako se uvaži, da je u srednjem vijeku buzdovan čuvalo ministarstvo ili bolje da je buzdovan sam po sebi bio jedno ministarstvo, onda nikakovo čudo, što je Kraljević Marko, u naslijevta svojih predja u velike cijenoj buzdovan i ovome se u svakoj potrebi uticao.

On se n. pr. za vilom bacio buzdovanom pod oblake, pa kada je vila udarena medju pleći pala na zemljicu crnu, onda je Marko stao biti buzdovanom, ispravnije šestoperom zlatnim, u uvjerenju još onda u nevalutno doba, da je udarac lakši ako se zlatom bije.

Pa ako je Marko s vilama, nježnim stvorovima ovako postupao

onda nas neće začuditi njegovo ponašanje prema onoj Džidovki divojki, koja se za Markom (naravno) pred krčmom vretenom hitnula.

S ovog ponašanja Džidovke u tako je silno ganuće srca Marko zapao da je ovu na mjestu ustrijelio, pa kada je mrtva u zboru pred krčmom pala, Marko je potego „pijota od pojasa“ i ne čekajući „islednog“ sudiju i sudbenu komisiju sam je obavio obdukciju, te je Džidovku divojku rasporio od rasovca do groca gledajući srce u divojci.

Ovome Markovu zločinu — radi patriotskih razloga — naš uvaženi kriminalista Dr. Šilović, a i drugi mudri naši kriminaliste, s njime, našli bi olakočujuće okolnosti i kazali bi, da je Marko izveo zločin na Džidovki divojki — u pijanom stanju, te bi zločin kvalificirali kao pijan. i da se nije opijao u namjeri, da ubije divojku, koja slučajno nije pripadala svetoj pravoslavnoj crkvi.

Pa ko da se Marko junaštva nasitio, a i buzdovan mu počeo da hrdja, a što je najglavnije, filokersa bila uništila vinograde po Srbiji, pa ponestalo vina, onda je Marko s Urvine planine bacio perni buzdov

van u debelo more. Neka se znade da je major Stojan, godine 1918, ovaj buzdovan donio u Split i svečano ga predao advokatima D.ru Josi Smodlaku, D.ru Lujji Škarici, D.ru Jovanu Majstroviciu i D.ru Pržislavu Grizogonu. Ovaj buzdovan sada u redakciji „Novog Doba“ čuvaju dva Vinka. Vinko Brajević, svećani govnorik pri otkriću spomenika Franje Josipa u Trogiru i Vinko mali Kisić umirovljeni inspektor pri gradnji austro-ugarske ratne mornarice.

Rekoh da nije samo Marko batinao nego da se batinalo i drugovje u Englesku gdje je napravio naert idejalu ono naše petorice šestorice u Beogradu, što Bože prosti uz srpski znaju i francuski da govore.

Voltaire je bio ne samo izbatinan po slugama viteza Rohana nego je od časnog viteza bio bačen u Bastilju, gdje je odrapio 6 mjeseci.

Nakon izlaska iz Bastilje ode u Englesku gdje je napravio naert giljotini kojoj je kasnije nježni sa svetim uljem pomazani vrat Njegova Veličanstva gospodina francuskog Kralja bio jednak vratu kojeg mu drago drugo Adamova potomka. Tolika je snage i moć batina bila!

Marko Tuciloja.

općine, te da se u još neorganizovanim selima postavljaju seoski glavari izborom; 4. Da se privredne ustanove u Bosni i Hercegovini i od strane vlade i od strane Narodne Banke razmjerno jednako pomažu, ter da im se ne čine kao dosada smetnje u njihovom razvoju; 5. Da se povratu oteto oružje na koje su vlasnici imali oružne listove, ter da se vrate na svoja mjesta svrgnuti seoski glavari; 6. Da se seoskom narodu u glavnim i oskudnim krajevima pomogne hranom i sjemenom, i da se to nedijeli prema vjeri ili partijskoj pripadnosti, već prema potrebi i oskudici; 7. Da se obustavi razdioba općinskih pašnjaka, te da se oduzeti pašnjaci općinama natrag povrate, a razdioba državnih zemljišta, koja nisu općinama potrebna, da se vrse po stvarnoj potrebi; 8. Da se povećaju razmjerno krediti za osnovne škole i uzdržavanje, te za izjednačenje podataka muslimanskim

svćenicima, sa onima drugih vjeroispovijesti, konačno imaju se bezuvjetno obustaviti započete parcelacije, kao Hrvatske, tako i Slovenije te Bosne i Hercegovine.

Predstavnici HRSS, SLS i JMO u parlamentu omogućit će svojim držanjem NRS izbor privremenog predsjednika skupštine i sastav radikal-ske homogene vlade. Isto tako omogućit će gornji predstavnici i verifikaciju svih mandata u verifikacionom odboru i narodnoj skupštini.

U svrhu definitivnog sporazuma pregovori se produljuju.

Po pročitavanju zaključeno i potpisano:

M. Djuričić, dr. Vojislav Janjić, Stjepan Radić, predsjednik HRSS, dr. Vlatko Maček, dr. Hrasnica, dr. M. Spaho, H. Ajanović, dr. Stjepan Kotušić, dr. Janko Brejc, dr. F. Smodej, Potpis Blaška Rajčića fali, jer je morao prije toga ići na vlak.

Malo riječi o nikomu i o ničemu.

Nije to špecijalitet Krešimirova grada, imaju ga i druga mjesta, već su specijalitet ljudi, i to "ljudi" samo po svojoj fizičkoj organizaciji. a u etičkom smislu - ništarije, koja taj bezidejni magazin privlači lih iz materijalnih probitaka koje bi mogli dobiti ili su ih već dobili. Ima nekih koji trebaju brze rehabilitacije; to su manje kompromitovani, oni više kompromitirani odoše u demokratiju (jugoslavenska demokrat. stranka). I stranka i njezina filijala imaju i čvrst želudac kad pozobaše sav onaj materijal, koji bi u drugim strankama važio kao balast; kod njih su prvi vodje.

Filijala je "idejnija" i "idealnija" i zove se Or. ju. na. i htjela je da primi lijepe tradicije Mazzinija, Cavoura, Garibaldi-a i drugih, a praksu od talijanskih fašista; jedino im fali ricinovo ulje. Kako se lijepe ideje svakog neprimaju, nego samo velikih karaktera i izgradjenih ličnosti, tako je prvi uslov bio promašen. Naravno da je mnogo smetalo i to, da je tu bilo ljudi, koje nije nikakav patriotizam vodio, nego razni prljavi motivi; a baš ovi ljudi bili su uvijek u većini i uspjeli su da na vodstvo zajaše.

Inače ova filijala je prava banda, u kojoj je "akciona sekcija" sve i sva. Nije tu akciona što je organizacija, nego je baš i zasnovana organizacija, da se ona akciona legalizira za svoj postanak. Okupiše se razni afar isti, tutekli, dripci, vušisti, njuškala, vrlo grlati, malo čedni; puni ambicije a duhom siromašni.

Da im je ambicija bila makar za kakav dobar cilj - i ako ne bi vrijedili jer su nesposobni - bar ne bi bili štetni - a tako u vidu koristi za svoj džep i nepravdane ambicije, zavedoše ako ne ozbiljne ljude i prave patriote, a ono nešto mularije što svojom glavom ne misle, nego idealizam darivaju za službu nekoliko gramzljivaca za masne provizije, dobre provizije i sinekure. Izuzev nešto idealističke dječurlije, jedna kloaka za rehabilitaciju, transformaciju i metamorfozu svih negativnih materijalnih i etičkih osobina, značajnih uopće, a posebno za ono društvo.

Duševni vodja i ekonomski gospodar i finansijer je onaj tip izgrinmosta što se ceri, grize nokte. Karakterističan tip balkanski, Baj Banja II. izdarje, ali bez one priprostosti i

širokogrudnosti slavenske duše, već ciganin i po izgledu i po djelima. Izbačen iz "stolice" slabo mu ide kao i njegovim kreaturama: osiromašio gospodar - osiromašile i sluge, a prema tome i kolomaz vrlo rjeđak. Demetrovića više nema, a "patriotizam" opada. Vlada im pada, moral im kod četa pada, štampa sahnje - jasle nestale, krave uginule.

Afariste ostadoše afaristima, a idealiste odoše u afariste. Geschäft, Evviva la Spagna... Modernih socijalnih ideja kao Tutankhamen a kulture piškopejske znali su turiti svoju batinu pod nos svakom onom koji nije poštivao njihova "uvjerenje" i shvaćao napuštanje njihova programa. Za lične interese napuštise narod; oni narod a narod njih.

U pomanjkanju načela imaju Janusovo lice: Svetozarovo jugoslaventstvo u Zagrebu, a Milanovo "Srpsko kolo" u Baniji. Jugoslavenska meka za Hrvate, a svesrpsko za Srbe, pa živila ujedinjena demokratija. Ali Milanu gori pod petama: radikalsko srpsstvo je srpskije, ekskluzivnije, a srpskim demokratima bar katkada valja reći, da su "Jugoslaveni" - bar kad ima u društvu nešto Hrvata. Srećom ima malo iskrenih zaslijepljenih Hrvata u toj srpskoj firmi; velika većina ih je davno izgubila svoje ime i više se osjećaju Srbima. Sasvim tim ipak nema robovanja za svih 100%, pa ljudi bježe listom u radikale, koji imaju tradicije velikosrpske, što se ovim dobjeđicama i hoće. Zato i uskrsava se Hrvatsko-srpska koalicija, da se može i srbovati do kraja, a napustiti i ono malo rijetkog jugoslaventstva, što bode Srbima oči, a kod Hrvata više ne upaljuje.

Vidim ja da sve mišeam Or. ju. nu. i D. S. (olim J. D. S.), ali što će te kad su i jedno oni. Ali pustite: vjetar koji je donio te škodne gljivice, vjetar će ih i odnijeti. D.

Širite svudje list: „Dalmatinski Hrvat“. Bude li i jole odaziva list će nakon dva prva broja početi izlaziti dva puta sedmično. Tko prva dva broja ne vrati natrag smatrat će će predbrojnikom.

UPRAVA.

Hrvati i Slovenci stfinsnimo redove!

Formacijom federalističkog bloka ispao je hrvatski narod iz procjepa slovenačko-srpskog. Makar bi danas pokušao Korošec da zasebno radi, u izvjesnim slučajevima, napuštajući Hrvate, a conto koncesiji, koje bi mu bio uzalud, jer se je Radić u posljednjim izborima čvrsto zakorijenio u Sloveniji. K tomu dolazi i strah Slovenaca, da ne bi centralisti, pregazivši federaliste hrvatske, zgrabili klijestima i autonomiste slovenačke. U prvom slučaju, da dodje do secesije u federalističkom bloku, sa strane Korošca, Radićeva ideje, kao radikalnije, preplavile bi Sloveniju, i Korošćevoj stranci bi se dogodilo kao H. Pučkoj Stranci. Ovo su dva glavna elementa što vežu danas autonomiste u Sloveniji i federaliste u Hrvatskoj, da nastupaju u zajedničkoj borbi. Inače po programu imali bi se svaki zajedno boriti, jer Korošec misli, da je autonomija dovoljan zid za zaštitu prava Slovenije.

Makar da su Slovenci brojčano dosta slabiji, a po broju mandata dosta neznačajni prema srpskim mandata (izbori po popisu stanovništva od god. 1910.) ipak je hrvatskoj većini mnogo i mnogo korisniji Korošec sa svojom strankom, nego recimo Spaho ili Džemijet ili tko drugi, jer ovi ne reprezentiraju narod, kao onaj prvi.

Tek sada su postali federalisti jaki u državi, kad su se našla dva naroda u borbenom stavu prema trećemu, ili bolje vlade i režima centralističkog što predstavlja danas srpski narod. Takva povoljna pozicija mora da urodi pobjedom, jedino se radi o taktici i o vremenu, pak će svanuti ljepši dani slobode i pravice, boljeg ujedinjenja i većeg bratstva sa Srbima, koje je digno zlo centralizma, koje gorko tišti narod hrvatski i slovenski. Ne možemo dopustiti, da Srbi budu politički narod, a mi samo plemena toga naroda i da budemo samo marva za tećenje državnih kola.

Kada je danas najveći uspjeh osiguran jedino političkom vezom između Hrvata i Slovenaca, to se mnogi patriote boje, da se ne bi oni bilo kakvim sticajem okolnosti, našli rastavljeni u zajedničkoj borbi, na dva razna mjesta. Bez obzira na taktičke veze, koje ih spajaju, a koje smo u početku istakli, još oni imaju jednu i to najpotentniju vezu, a to je - *financijsku samostalnost*. To je spona, koja ne će nikada puknuti između Hrvata i Slovenaca, pa makar tko bio na vodstvu jednih i drugih.

Pogledamo li dobro i mi i Srbi - ma onako - sine ira et studio - mogli bi se i oni s nama složiti i lojalno priznati, da su oni imali od nas mnogo koristi i da smo mi bili daleko najglavniji faktor u ekonomskoj konsolidaciji Srbije i Crne Gore. Jer pogledamo li pregažene krajeve Belgije i Francuske u ratu, vidimo kako one stenju pod teretom poreznih daća i kočenjem cijelog ekonom. života jer ne mogu ni iz daleka da izbršu makar jedan veći dio ratnih posljedica. Njemačka za njih od svršetka rata radi, a ipak su i danas većinom pusti, dok u Srbiji vlada veliko blagostanje. Beograd cvate, a zemlja je naseljena (okrug Vranja preko 150 na km²). To trebaju u velikoj mjeri da nama zahvale, jer pošlje prevrata oni se koriste na-

šim uredjajem i razmjernim bogatstvom, dobivajući razne artikule od nas za male novce i bez carine - što je i pravo naravski.

Malu kupovnu vrijednost dinara oni su fiktivno podigli prisilnim otiranjem u zemlji a i u Zürichu otbarajući krunu. I takim dvostrukim mjerama uspjeli su i okoristili su se. No to su stvari prošlosti, pa mi ne ćemo žaliti, da smo pomogli našoj braći.

No u sadašnjosti i budućnosti ne bi se mogli pogoditi komuniziranjem kese, gdje smo mi bili - ne ćemo reći preostar izraz - prikraćeni! Tereti su padali nas i prije, a padaju i sada u nejednakoj mjeri, a politička prava imamo različna.

Još su dva faktora koja treba uočiti, da se i tu postigne pravica. Jedno su reparacije, a drugo ratni dug. Reparacije idu sve na korist Srbije i Crne Gore, a neki našiljudi misle, a oni svi, da je to posve ispravno, jer da te reparacije dobiva Srbija, a ne cijela "Jugoslavija". To bi bilo materijalno pravo Srbije, da ona te reparacije za sebe zadrži, premda i braći trebalo iz osjećaja dati štogod potrebna - kad ne bi bilo ratnog duga, (circa 11 milijarda din. ako se ne varamo), što ga je Srbija donijela u zajednicu. S toga bi bilo pravo, da i mi u aktivni i pasivi bivše kraljevine Srbije pojednako participiramo, a da se dugovi nejednako razrezuju, a reparacije ne prelaze Drinu, osim 2-3 post. auta, koje smo mi u ostalom našim većim prihodima mogli kupiti.

Napokon, da se osvrnemo na zadnju okolnost, koja bi nama bila od koristi, da dobijemo financ. samostalnost, a to je promjena poreznog sistema. U svakoj državi najbrojnija klasa i najbogatija plaća najviše direktnog poreza. Ta društvena klasa je seljaštvo, najveće brojstvo, a svi ukupno najbogatija. Kod nas su iste dapače prilike, još bolje u prilog našoj tvrdnji, da seljak ina da prinese najveći udio u novcu kod *direktnog poreza*, koji je glavna stavka prihoda svake države. Srbija ovaj porez ne može da pravedno ustanovi, jer nema katastra, pa bi to bilo neprovedivo, a ne zato, da bi ona štedila seljaka; financ. organi to uteraju na drugi način, indirektnim porezom, trošarinom i carinama, što još više štijple seljaka. Ali on to ne vidi, a to je njima glavno! Ne treba ni govoriti o srednjem stališu: radništvu i činovništvu oni to znadu što je za njih trošarina i carine.

Ovim malim osvrtom na državno gospodarstvo, hoćemo da upremo pogled na onu osovinu, oko koje se vrte glavni interesi koji vežu Slovence i Hrvate; ovo je pitanje za nas životno i najglavnije, ono ljepilo, koje će nas do kraja spajati i davati poriva zajedničkoj borbi.

— d. —

DALMATINSKOM HRVATU.

Plovi, plovi naš Hrvate

Niz hrvatsko Jadran - more,

Gdje dospiješ, budi, brate,

Nosić sveće, nove zore:

I okupljaj sve Hrvate,

Da se bore za rod, za Te.

Miho Jerinić.

HRVATSKA POLJODJELSKA BANKA

DIONIČARSKO DRUŠTVO ZAGREB

DIONIČKA GLAVNICA K 20.000.000 — Pričuva:
15.050.000. — Ulošci: preko 100.000.000. — Cen-
trala: ZAGREB. — Podružnice: RIJEKA I SARAJEVO.
□ Ispostave: BRIBIR-VINODOL, ČABAR, HRELJIN. □

Prima uloške na knjižice i na tekući račun, te ih ukamaćuje uz najbolje uvjete. Obavlja doznake za sva mjesta u državi i inostransku Financijarsku trgovačku, obrtnu i industrijsku poduzeća. — Kupuje i prodaje sve vrste deviza i valuta po dnevnom tečaju. Eskomptir. i reeskomptira mjenice. — Bavi se svim poslovima, koji zasliječaju u bankovnu struku.

Vinogradari! Trgovci gospodarskih potrepština!

Nabavite si smjesta Šepekovu domaću sumporaču na pero, jer je ista bolja i jeftinija od svih dosadašnjih.

Za svaki komad jamči se 10 godina

Trgovci, odnosno poduzeća, koje se bave sa prodajom gospodarskih potrepština dobivaju jedan komad na uvid i probu uz tvorničke cijene.

Narudžbe i dopise valja slati izravno na proizvađača

Dragutina Šepeka, Zagreb — Prilaz 37.

I. Bos. Hec. tvornica turpija **JOSIP MEGLIĆ** Vareš Majdan Željezara

Preporuča sve vrste novih turpija i rašpa na veliko i za malo te prima na novo oštrenje istrošene.

Cjenici na zahtjev badava i franco.

MATE PRGIN -- ŠIBENIK

Veliki pribor šešira i sagova

domaćih tvornica.

Trgovina mješovite robe.

JOSIP DREZGA - ŠIBENIK

Brzjavi: DREZGA ŠIBENIK.
Telefon inter. 38.

VELIKA PRODAJA u žitarica- ma i kolonijalima,

Prodaja: Sećera, Kave, Pirinča, Sā-puna, Gradjevnog materijaa, Nafta, Benzina. Mašinskog ulja.

SVE UZ CIJENE KONKURENCIJE.
Autogarage.

Narudžbe se obavljaju sa vlastitim prevoznim sredstvima: motornim ladjama po moru, teretnim automobila po suhu.

Export vina, ulja i rakije na malo.

DROGARIJA

VINKO VUČIĆ **ŠIBENIK**

Skladište kemijskih proizvoda,
laka boja gumenih predmeta
i o.

OPTIKA.

Naočala — Cvikera.

Izvršuje svaku izradbu po

okul. liječničkom propisu.

PRIMAJU SE POPRAVCI.

MODERNO POKUĆSTVO

i Tapesarije.

domaćeg proizvoda.

Najsolidnije izradbe.

Uz najpovoljnije cijene prodaje

Trgovina pokućstva

sa stolarsko-tapetarskom radionom

RIKARD DELFIN

ŠIBENIK

(prije And. Delfin)

Obala (vlastite prostorije).

PRODAJA POSJEDA

u trgovištu Pleternici kraj Požege u Slavoniji, koji se sastoji iz kuće, velike podrumice, oranice lijepa šljivika i vinograda svega 3 jut 800 m., većeg urbanog prava na pašnjak i visoku šumu te konačno na diono pravo na postojeći kotski mlin.

Prikladno za obrtnika, seljaka ili za otvorenje trgovine ili gostione. Samo mjesto liepo i romantično u koje vodi sa pet strana državne ceste i sa 3 strane željeznica, a u istom se nalaze sve mjestne oblasti. Cijena sa ovogodišnjim urodnom 500.000 kruna. Posreditelji se nagradjuju sa 2%. Poblize pismene i ustmene upute kod vlasnika Valentina Rajšuća. Osijek II. vojarska ulica broj 3.

Jugoslavenski javni bilježnik
u Sjevernoj Americi.

PETAR REŠKOVAC

1526 Page St., N. S. Pittsburgh, Pa.

Zastupan u svima ostavianskim i inim poslovima i razpravama. Utjerivam oštete za Vaše nastradale i poginule u Americi, kao i osmrtnine za umrle u svim slučajevima. Izradjujem sve pravne i ine dokumente za sve one, koji žele doputovati u Americu, ako u Americi imaju svoje rodbine, koja će se za njih pobrinuti. U svakom slučaju izvolite se obratiti na mene. Toplo se preporučam zainteresovanome narodu.

Banka za trgovinu obrt i industriju

dioničarsko društvo.

Jelačićev trg. 4. - ZAGREB. - (vlastita palača)

Dionička glavnica: s pričuvama Din. 23.000.000.-
K 92.000.000.-

Telefon: 2-85, 7-96, 11-94, i 15-54.

Brzjavi: Trade i Trgovbanka.

Podružnice: Koprivnica, Ruma.

Alifilirani zavodi: U svim većim trgovačkim središtima Jugoslavije. Izravne veze sa prvorazrednim bankama u cijeloj Evropi, te Americi.

Prima: uloške na knjižice i na tekući račun uz najkulantniji kamatnjak.

Eskomptira: mjenice i devize.

Financira i osniva: obrtnička trgovačka i industrijska poduzeća.

Kupuje i prodaje: valute, devize i vrijednosne papire.

Podijeljuje: predujmove na vrijednosne papire.

Burzovne naloge: obavlja kulantno i točno.

Izdaje: čekove i kreditna pisma, te obavlja isplate na temelju akreditiva na sva tu -- i inozemna mjesta.